

**แนวทางการพัฒนาครูมืออาชีพด้านการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21
ตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูกลุ่มโรงเรียนบ้านกุ่ม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**
**GUIDELINES FOR PROFESSIONAL TEACHER DEVELOPMENT IN 21ST-CENTURY
TEACHING AND LEARNING BASED ON BRAHMAVIHARA IV FOR TEACHERS IN
THE BAN KUM SCHOOL GROUP, PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE**

¹ปิยวิทย์ ศิลวัตร Piyawit Sillawat ²พระครูกิตติญาณวิสิฐ Phrakhrakittiyanawisit

³พระครูภาวนาวุฒิบัณฑิต PhrakhrakhuPhawanawutthibandhit

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: Jameloverescue@gmail.com

Article Received: April 02, 2026. Revised: June 25, 2026. Accepted: June 27, 2026.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 2) เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาครูมืออาชีพด้านการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพรหมวิหาร 4 และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาครูมืออาชีพด้านการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพรหมวิหาร 4 เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามประชากรทั้งหมดในการวิจัย จำนวน 50 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก 2) วิธีการพัฒนาครูมืออาชีพด้านการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย (1) การออกแบบหลักสูตรที่เท่าเทียมและเป็นธรรม (2) การประเมินผลตามหลักเมตตาเพื่อส่งเสริมการเติบโต (3) การใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับศักยภาพผู้เรียน (4) การจัดการเรียนการสอนที่สร้างบรรยากาศอบอุ่นและทั่วถึง (5) การพัฒนาครูให้ยึดมั่นในหลักเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา เพื่อดูแลช่วยเหลือผู้เรียนด้วยความเข้าใจ อันจะนำไปสู่การหล่อหลอมผู้เรียนให้เป็นทั้งคนเก่ง คนดี และมีความสุข และ 3) แนวทางการพัฒนาครูมืออาชีพด้านการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการออกแบบหลักสูตร เน้นความเสมอภาคและรองรับความหลากหลาย (2) ด้านการวัดและประเมินผล เน้นส่งเสริมพัฒนาการอย่างเป็นกลาง (3) ด้านสื่อการสอน เน้นการเข้าถึงง่ายและเคารพความแตกต่าง (4) ด้านการจัดการเรียนการสอน เน้นความยืดหยุ่นตามศักยภาพผู้เรียน และ (5) ด้านครูผู้สอน เน้นการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและยั่งยืน

คำสำคัญ: ครูมืออาชีพ, การเรียนการสอน, ศตวรรษที่ 21, หลักพรหมวิหาร 4

Abstract

This research aims to 1) study the state of the 21st-century teaching and learning management, 2) study methods for developing professional teachers in 21st-century teaching and learning management based on the Four Sublime States (Brahma Vihara 4), and 3) propose guidelines for developing professional teachers in 21st-century teaching and learning management based on the Four Sublime States (Brahma Vihara 4). The research employed a mixed-methods research design, with quantitative research using questionnaires administered to the entire population of 50 participants. Descriptive statistics, including percentages, means, and standard deviations, were used to analyze the quantitative data. Qualitative research was conducted through interviews with 7 key informants and analyzed using content analysis.

The research findings showed that: 1) The overall state of 21st-century teaching and learning management, and the five specific aspects, were at a high level. 2) Methods for developing professional teachers in 21st-century teaching and learning management based on the Four Sublime States (Brahma Vihara 4) included: (1) designing equitable and fair curricula; (2) assessment based on loving-kindness to promote growth; (3) using teaching media that aligns with learners' potential; (4) managing teaching and learning to create a warm and inclusive atmosphere; and (5) developing teachers to adhere to the principles of loving-kindness, compassion, sympathetic joy, and equanimity to care for and assist learners with understanding. This will lead to the molding of learners into both intelligent, good, and happy people; and 3) the guidelines for developing professional teachers in 21st-century teaching management based on the Four Sublime States, consisted of 5 aspects: (1) curriculum design, emphasizing equality and accommodating diversity; (2) measurement and evaluation, emphasizing the promotion of objective development; (3) teaching materials, emphasizing accessibility and respect for differences; (4) teaching management, emphasizing flexibility according to learners' potential; and (5) teachers, emphasizing the application of the Four Sublime States to create a quality and sustainable learning process.

Keywords: Professional Teachers, Teaching and Learning, 21st Century, Four Sublime States (Brahma Vihara 4)

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาและส่งเสริมความคิดและความรู้ให้กับประชาชนและสังคมของประเทศ การศึกษายังเป็นปัจจัยหลักที่ช่วยให้ประเทศสามารถแข่งขันได้ดีในระยะยาว ดังนั้นการออกแบบการศึกษาจึงเป็นส่วนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และสังคม ความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาทั่วไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติของประเทศไทยได้กำหนดให้การศึกษา มีเป้าหมายในการพัฒนาคนไทยให้มีความรู้และคุณธรรมรวมถึงวัฒนธรรมในการใช้ชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในองค์กรไม่ว่าจะมีขนาดใหญ่หรือเล็กปัจจัยสำคัญคือการบริหารจัดการเพื่อให้องค์กรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ซึ่งเกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ การพัฒนาองค์กรมีปัจจัยความสำเร็จหลายประการ เช่น 1) การมีรูปแบบและแนวทงนโยบายที่ชัดเจน 2) การวางแผนอย่างเป็นระบบ 3) การนำไปสู่วิธีปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ 4) การประเมินและติดตามผลที่มีประสิทธิภาพทั้งหมดนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการพัฒนาองค์กรและทำให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพอย่างดียิ่ง ดังที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2565) แนวทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยคณะกรรมการศึกษานานาชาติว่าด้วยการศึกษาศตวรรษที่ 21 ขององค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติยูเนสโกได้สรุปว่าควรประกอบด้วยการเรียนรู้ 4 ลักษณะได้แก่การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริงการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันหรือการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการเรียนรู้เพื่อชีวิต ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ด้วยเหตุนี้การจัดการเรียนการสอนจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาครูให้เรียนรู้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ได้กำหนดในมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในมาตรา 7 ได้เน้นว่ากระบวนการเรียนรู้ ต้องเป็นไปเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ เคารพกฎหมายความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและส่งเสริมศาสนา ศิลปะวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนรักษาทิพยาการธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพรู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

การจัดการเรียนการสอนของครูอย่างมีคุณภาพนั้น นอกจากความรู้ที่ได้ ครูต้องใช้ความเมตตาต่อลูกศิษย์ซึ่งเรียกว่า กัลยาณมิตร ตรงกับหลักพุทธธรรมที่ว่าพรหมวิหารธรรมเป็นหลักธรรมที่ครูพึงมีเพื่อนำไปประพฤติปฏิบัติแก่ลูกศิษย์ หากครูผู้มอบความเมตตา กรุณา เมตตา อุเบกขาให้ศิษย์แล้วอย่างเต็มเปี่ยมจะถือว่าพึงเจริญอุเบกขาขึ้นแล้วในสังคมไทยนั้นวิชาชีพรู้ ถ้าครูมีหลักธรรมประจำใจอยู่แล้วก็จะเป็นครูผู้มีจรรยาบรรณที่สมบูรณ์ขึ้น เป็นผู้เปี่ยมด้วยวิชาความรู้และความประพฤติที่งดงามมีจิตใจเป็นผู้ประเสริฐและเสียสละและมุ่งประโยชน์แก่ผู้อื่นเป็นสำคัญ (บุญย นิลเกษ, 2537)

ในสภาพการเรียนรู้ที่ผ่านมายังมีปัญหาที่เกิดจากความสามารถในหลายๆ ด้าน ซึ่งมีทั้งที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนเองและครูผู้สอน โดยตัวอย่างปัญหาที่ชัดเจนที่สุดสำหรับนักเรียน คือการจัดการเรียนรู้ที่ยังไม่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนซึ่งเห็นได้จากนักเรียนยังขาดการสร้างความรู้ด้วยตนเองและขาดการคิดวิเคราะห์ที่ไม่สามารถสื่อสารหรือแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วดังนั้นก็จึงมีการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อเพิ่มทักษะการคิดของนักเรียน ส่วนปัญหาที่เห็นได้ชัดสำหรับครูผู้สอน คือ ปัญหาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี ความก้าวหน้าในเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลต่อการพัฒนาโดยรวม แต่อาจขาดการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพขาดการรวมเข้าด้วยกัน และขาดกลไกในการประสานงานที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติรวมถึงการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศที่พอเพียงและเหมาะสมกับเศรษฐกิจและสังคมยังเป็นปัญหาส่วนทักษะด้านอื่นๆ ก็ยังมีปัญหาเช่นกันจากเหตุนี้จึงเห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาทักษะของครูซึ่งต้องพัฒนาอีกมากเนื่องจากในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่ต้องเตรียมคนให้พร้อมเป็นผู้ทำงานที่ใช้ความรู้ และพร้อมเรียนรู้ไม่ว่าจะทำงานประเภทไหนการเรียนรู้ของนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นการเรียนจากการค้นคว้าด้วยตนเองโดยครูช่วยแนะนำและออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้ ครูจึงต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพพร้อมทั้งเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทักษะที่สำคัญ ได้แก่ 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) ทักษะสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี 3) ทักษะชีวิตและอาชีพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่ความรู้ ทักษะความเชี่ยวชาญและความสามารถของนักเรียน ดังนั้น ในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่ต้องเตรียมคนให้พร้อมเป็นผู้ทำงานที่ใช้ความรู้ และพร้อมเรียนรู้ไม่ว่าจะทำงานประเภทไหนการเรียนรู้ของนักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นการเรียนจากการค้นคว้าด้วยตนเองโดยครูช่วยแนะนำและออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของตนเองได้ ครูจึงต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพพร้อมทั้งเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่ความรู้ ทักษะความเชี่ยวชาญและความสามารถของนักเรียน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบันและวิธีการพัฒนาครูสู่ครูมืออาชีพด้านการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนในปีการศึกษา 2568 จำนวน 7 โรงเรียน โดยยึดหลักธรรมพรหมวิหาร 4 ในการดำเนินงานว่ามีการจัดการเรียนการสอนและมีการพัฒนาครูอย่างไรและเพื่อให้ทราบสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงครูและบุคลากรการศึกษาในการใช้เป็นข้อมูลที่จะนำไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูกลุ่มโรงเรียนบ้านกุ่ม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาครูมืออาชีพด้านการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูกลุ่มโรงเรียนบ้านกุ่ม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาครูมืออาชีพด้านการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูกลุ่มโรงเรียนบ้านกุ่ม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยมีวิธีการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนกลุ่มบ้านกลุ่ม อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมเป็นจำนวน 50 คน ผู้วิจัยเลือกประชากรทั้งหมดในการวิจัย
2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มบ้านกลุ่ม และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนและเชี่ยวชาญด้านศาสนา จำนวน 7 รูป/คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม มีการสร้างแบบสอบถามดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูกลุ่มโรงเรียนบ้านกลุ่ม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากวารสาร ตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะความเป็นครูมืออาชีพในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 2) กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย 3) ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย 4) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาความเหมาะสมของภาษาว่ามีความครอบคลุมหรือไม่ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index IOC) และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปเพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถาม ซึ่งผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.5 - 1.00 5) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่เป้าหมายจำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.924 6) ปรับปรุงแก้ไข และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้จริงเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูกลุ่มโรงเรียนบ้านกลุ่ม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาครูมืออาชีพในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูกลุ่มโรงเรียนบ้านกลุ่ม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูกลุ่มโรงเรียนบ้านกลุ่ม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากน้อยไปหามากคือด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านการวัดประเมินผล และด้านครูผู้สอน ตามลำดับดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของ
ครูกลุ่มโรงเรียนบ้านกุ่ม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

	สภาพการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของ ครูกลุ่มโรงเรียนบ้านกุ่ม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	ระดับความคิดเห็น			
		μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1	ด้านครูผู้สอน	4.74	0.30	มาก	1
2	ด้านหลักสูตร	4.54	0.46	มาก	5
3	ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.72	0.33	มาก	2
4	ด้านสื่อการสอน	4.67	0.38	มาก	3
5	ด้านการวัดประเมินผล	4.65	0.36	มาก	4
	ภาพรวม	4.60	0.33	มาก	

2. วิธีการพัฒนาครูมืออาชีพด้านการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูในกลุ่มโรงเรียนบ้านกุ่ม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 ควรตั้งอยู่บนหลักพรหมวิหาร 4 เพื่อหล่อหลอมผู้เรียนให้เติบโตทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม โดยเมตตาเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าถึงการเรียนรู้ กรุณาสะท้อนความเข้าใจต่อความแตกต่างของผู้เรียน มุทิตาส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันอย่างชื่นชมและอุเบกขานำไปสู่การออกแบบหลักสูตรอย่างเป็นธรรม มีสติและไม่ลำเอียง เพื่อให้การเรียนรู้มีความหมายและยั่งยืน

2.2 ด้านการวัดผลประเมินผล การวัดผลและประเมินผลตามหลักพรหมวิหาร 4 ควรมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ โดยยึดหลักเมตตาในการออกแบบการประเมินที่เข้าใจบริบทของผู้เรียนและไม่กดดัน กรุณาในการใช้ผลประเมินเพื่อช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพเฉพาะบุคคล มุทิตาในการยินดีและส่งเสริมความสำเร็จของผู้เรียนทุกคนและอุเบกขาในการประเมินอย่างเป็นกลาง ยุติธรรมและเที่ยงตรงเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้อย่างยั่งยืนตลอดชีวิต

2.3 ด้านสื่อการสอน การพัฒนาสื่อการสอนในศตวรรษที่ 21 โดยยึดหลักพรหมวิหาร 4 เป็นแนวทางที่สะท้อนถึงความเอื้ออาทร ความใส่ใจและความเข้าใจอย่างลึกซึ้งต่อผู้เรียน สื่อการเรียนรู้ควรถูกออกแบบด้วยความเมตตา เพื่อให้เข้าถึงง่ายใช้งานได้กับผู้เรียนหลากหลายระดับ สนับสนุนความสุขในการเรียนรู้ หลักกรุณาส่งผ่านการใช้เทคโนโลยีและกิจกรรมที่ช่วยเสริมศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างแท้จริง หลักมุทิตาแสดงออกผ่านบรรยากาศของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนรู้สึกยินดีและภาคภูมิใจในความสำเร็จของกันและกัน ขณะที่หลักอุเบกขาถูกหลอมรวมในเนื้อหาที่เป็นกลาง ยุติธรรมและไม่ตัดสิน ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนเติบโตได้อย่างเต็มศักยภาพในโลกแห่งการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและหลากหลาย

2.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนตามหลักพรหมวิหาร 4 ควรมุ่งสร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ที่อบอุ่นและเกื้อหนุน โดยใช้เมตตาในการเข้าใจและใส่ใจความต้องการของผู้เรียน กรุณาในการช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนประสบปัญหา มุทิตาในการส่งเสริมและยินดีกับความสำเร็จของผู้เรียนแต่ละคนและอุเบกขาในการจัดการเรียนรู้ที่ยึดหลักความเป็นกลางไม่ลำเอียงและเปิดโอกาสให้ทุกคนเติบโตอย่างเท่าเทียม ส่งผลให้ผู้เรียนพัฒนาได้ทั้งสติปัญญาและจิตใจอย่างสมดุล

2.5 ด้านครูผู้สอน ครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ควรยึดหลักพรหมวิหาร 4 เป็นแนวทางในการดำรงตนและปฏิบัติหน้าที่ โดยมีเมตตาในการแสดงความห่วงใยและรักศรัทธาอย่างจริงใจ กรุณาในการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมการเรียนรู้เต็มที่ มุทิตาในการยินดีเมื่อศิษย์มีความก้าวหน้าและอุเบกขาในการ

วางใจเป็นกลาง มองผู้เรียนอย่างเท่าเทียม ไม่ลำเอียงครูจึงเป็นทั้งผู้สอนและผู้ปลูกพลังแห่งการเรียนรู้ด้วยความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในธรรมชาติของมนุษย์

3. แนวทางการพัฒนาครูมืออาชีพด้านการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูกลุ่มโรงเรียนบ้านกุ่ม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพรหมวิหาร 4 ควรมุ่งสร้างการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการและจิตใจ ด้วยเมตตาในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้อย่างเท่าเทียม และกรุณาในการออกแบบกิจกรรมที่ช่วยเหลือผู้เรียนตามศักยภาพแต่ละคน ควบคู่กับการปลูกฝังมูทิตาผ่านการสร้างวัฒนธรรมแห่งการชื่นชมและสนับสนุนกันในห้องเรียนและอุเบกขาในการจัดการเรียนรู้ที่เป็นธรรม ไม่ลำเอียง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเติบโตตามเส้นทางของตนเองอย่างมั่นคงและมีความสุข

3.2 ด้านการวัดผลประเมินผล การวัดผลและประเมินผลในศตวรรษที่ 21 ควรยึดหลักพรหมวิหาร 4 เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยใช้ “เมตตา” เป็นแนวทางในการประเมินด้วยความปรารถนาดี ไม่ตัดสิน แต่ส่งเสริมการเติบโต “กรุณา” ในการช่วยเหลือผู้เรียนเมื่อพบอุปสรรค “มูทิตา” ในการยินดีกับความสำเร็จและพยายามของผู้เรียนทุกคน และ “อุเบกขา” ในการประเมินอย่างยุติธรรม ไม่ลำเอียง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับโอกาสพัฒนาตนเองอย่างแท้จริง

3.3 ด้านสื่อการสอน การพัฒนาสื่อการสอนในศตวรรษที่ 21 ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของพรหมวิหาร 4 โดยใช้ เมตตา ออกแบบสื่อที่เข้าใจและเข้าถึงผู้เรียนอย่างทั่วถึง กรุณา ส่งเสริมความเท่าเทียมและช่วยเหลือผู้เรียนตามความจำเป็น มูทิตา สนับสนุนให้ผู้เรียนภาคภูมิใจในความสำเร็จของตนเองและผู้อื่นและอุเบกขา เคารพความแตกต่าง มุ่งพัฒนาศักยภาพอย่างเป็นกลาง เพื่อให้การเรียนรู้เป็นพื้นที่ปลอดภัยและสร้างสรรค์อย่างแท้จริง

3.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ควรตั้งอยู่บนหลักพรหมวิหาร 4 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและสมดุลทั้งทางวิชาการและจิตใจ โดย เมตตา คือ การออกแบบการเรียนรู้ที่ชัดเจนเป็นลำดับขั้น พร้อมใบงานและกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้ทุกคนรู้สึกได้รับความใส่ใจอย่างเท่าเทียม กรุณา คือ การช่วยเหลือผู้เรียนด้วยความเข้าใจ ออกแบบสื่อและเนื้อหาที่ตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่อบอุ่น มูทิตา ส่งเสริมให้ครูยินดีกับความก้าวหน้าของผู้เรียนทุกคน ออกแบบบทเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามศักยภาพ พร้อมทั้งได้รับการชื่นชมอย่างจริงใจ และ อุเบกขา คือ การเคารพความแตกต่างและให้โอกาสอย่างเสมอภาค ครูวางใจเป็นกลางในการประเมินและจัดกิจกรรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนเติบโตอย่างสงบและมั่นคงในเส้นทางของตนเอง

3.5 ด้านครูผู้สอน การพัฒนาครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ควรตั้งอยู่บนหลักพรหมวิหาร 4 เพื่อเสริมสร้างบทบาทของครูให้เป็นผู้นำทางการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ทั้งด้านทักษะ ความรู้และจิตวิญญาณความเป็นครู โดย เมตตา เน้นการใช้โซเชียลมีเดียอย่างชาญฉลาดควบคู่กับจริยธรรม เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นและเข้าใจความหลากหลายของผู้เรียน กรุณา คือความเอื้ออาทรในการสนับสนุนผู้เรียนด้วยเครื่องมือสื่อสารที่เหมาะสม พร้อมการประพฤติตนอย่างมีจรรยาบรรณเพื่อดูแลผู้เรียนอย่างทั่วถึง มูทิตา ส่งเสริมให้ครูมีจิตใจดีในความสำเร็จของผู้เรียนมุ่งสร้างแรงบันดาลใจและสนับสนุนให้ทุกคนเติบโตด้วยความภาคภูมิใจ และอุเบกขา คือความสามารถในการวางใจเป็นกลาง เคารพความแตกต่างและใช้โซเชียลมีเดีย

อย่างมีสติ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เท่าเทียมและสงบสุข ครูจึงเป็นผู้นำที่ไม่เพียงแค่ถ่ายทอดความรู้แต่ยังหล่อหลอมจิตใจผู้เรียนอย่างยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบผลการวิจัยสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูกลุ่มโรงเรียนบ้านกุ่ม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากน้อยไปหามากคือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านการวัดประเมินผล และด้านครูผู้สอน ตามลำดับ การที่ผลการศึกษาอยู่ในระดับ "มาก" ในภาพรวม สะท้อนให้เห็นว่าครูในกลุ่มโรงเรียนบ้านกุ่มมีความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนให้เข้ากับโลกยุคใหม่แล้ว ซึ่งถือเป็นสัญญาณบวกที่แสดงถึงความพร้อมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ การที่ทุกด้านอยู่ในระดับ "มาก" แต่มีลำดับที่แตกต่างกัน แสดงว่า โรงเรียนจำเป็นต้องทำการบูรณาการหลักสูตรให้เป็นเนื้อเดียวกัน ไม่ให้เกิดช่องว่างระหว่างการสอน การใช้สื่อ และการประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของอรุณี ช่วยพิทลุง (2564) ที่พบว่า การพัฒนาหลักสูตรมีการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในด้านต่างๆมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร การจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีการกำหนด เป้าหมายการใช้ นวัตกรรมสื่อเทคโนโลยี การจัดการชั้นเรียน การประเมินผลติดตามการวิจัย การสร้างขวัญและกำลังใจในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของศักดิ์โสภณ สุขอ้วน (2562) ที่พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในศตวรรษที่ 21 กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายเมืองชัยพระเจ้าตากโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกสมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะการบริหารจัดการชั้นเรียน สมรรถนะการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชน เพื่อการเรียนรู้ สมรรถนะการบริหารจัดการ หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ สมรรถนะภาวะผู้นำครูและการพัฒนาผู้เรียน การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุดเฉลิม ศัสตราพฤกษ์ (2562) ที่พบว่า ระดับทักษะการเรียนรู้ และนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 แบบห้องเรียนกลับด้านอยู่ในระดับมากคือด้านการร่วมมือและในส่วนของปัจจัยที่มีผลต่อระดับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมคือ ปัจจัยการเตรียมความพร้อม มีความสัมพันธ์และมีอิทธิพลทางบวก ดังนั้นผู้สอนจึงควรหาวิธีการแก้ไขเพื่อให้องค์ประกอบของทักษะด้านการเรียนรู้มีความสมดุล

2. ผลการศึกษาวิธีการพัฒนาครูมืออาชีพด้านการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย 1) การออกแบบหลักสูตรที่เท่าเทียมและเป็นธรรม 2) การประเมินผลตามหลักเมตตาเพื่อส่งเสริมการเติบโต 3) การใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับศักยภาพผู้เรียน 4) การจัดการเรียนการสอนที่สร้างบรรยากาศอบอุ่นและทั่วถึง 5) การพัฒนาครูให้ยึดมั่นในหลักเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา เพื่อดูแลช่วยเหลือผู้เรียนด้วยความเข้าใจ อันจะนำไปสู่การหล่อหลอมผู้เรียนให้เป็นทั้งคนเก่ง คนดี และมีความสุข งานวิจัยนี้เป็นการสร้างนวัตกรรมการพัฒนาครูที่เหนือกว่าการเน้นทักษะเทคนิค (Hard Skills) เพียงอย่างเดียว แต่เป็นการสร้างจิตวิญญาณความเป็นครูผ่านหลักพรหมวิหาร 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่เป็นสากลและเหมาะสมกับบริบทของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้ การสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ด้วยความรักและความเมตตาเป็นคำตอบที่ทรงพลังที่สุดในการแก้ปัญหาการศึกษาในปัจจุบัน เพราะช่วยลดช่องว่างระหว่างครูกับนักเรียน และช่วยให้การนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม

การสอนไปใช้นั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานของความปรารถนาดีต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมบุรณ์ อสโม (เผือกอ่อน) (2563) ที่พบว่า แนวทางการพัฒนาเทคนิคการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 มีดังนี้ 1) จัดอบรมครูสอนให้มีความเชี่ยวชาญด้านเทคนิคกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน 2) ครูมีการเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนการสอนให้เป็นระบบมีคำถามหรือกิจกรรมให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ในระหว่างการเรียนการสอน 3) จัดอบรมหรือฝึกทักษะการสอนให้ครูมีการพัฒนาตนเองด้านเทคนิคการใช้สื่อเทคโนโลยี สารสนเทศอย่างหลากหลายใช้ในการจัดการจัดการเรียนการสอน 4) ครูควรมีการจัดอบรมเชิงสัมมนา เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ในกลุ่มของครูผู้สอนช่วยกันระดมความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมใหม่ๆ 5) ครูต้องสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 เพื่อจะได้นำไปประยุกต์ใช้ ในชีวิตจริงได้ และสอดคล้องกับวิจัยของรุ่งนภา จันทรา และอดิญาณ์ ศรีเกษตริน (2559) ที่พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เป็นแบบบูรณาการใช้วิธีหลากหลายแบบเพื่อให้ นักศึกษาพยาบาลสามารถได้คิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา ลงมือปฏิบัติเอง เช่น การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนการสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง การจัดการเรียนรู้ในสภาพจริง ทำให้นักศึกษาพยาบาลได้ปฏิบัติจริงในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาทางสุขภาพของผู้ป่วย การฝึกทำงานพยาบาลร่วมกันกับผู้อื่นยังได้ทำให้ฝึกทักษะการสื่อสาร การตอบโต้กับผู้ป่วย สามารถเป็นผู้ฟังที่ดี

3 การเสนอแนวทางการพัฒนาครูมืออาชีพด้านการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพรหมวิหาร 4 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการออกแบบหลักสูตร เน้นความเสมอภาคและรองรับความหลากหลาย 2) ด้านการวัดและประเมินผล เน้นส่งเสริมพัฒนาการอย่างเป็นกลาง 3) ด้านสื่อการสอน เน้นการเข้าถึงง่ายและเคารพความแตกต่าง 4) ด้านการจัดการเรียนการสอน เน้นความยืดหยุ่นตามศักยภาพผู้เรียน และ 5) ด้านครูผู้สอน เน้นการประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพและยั่งยืน งานวิจัยนี้เป็นการสร้างโมเดลครูมืออาชีพยุคใหม่ที่ผสมผสาน ความทันสมัยเชิงนวัตกรรมเข้ากับฐานรากทางจริยธรรม โดยเปลี่ยนแนวคิดจากการจัดการเรียนการสอนแบบมาตรฐานเดียวไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่เน้นมนุษย์เป็นศูนย์กลาง ครูในฐานะผู้นำทางจิตวิญญาณและปัญญา บูรณาการพรหมวิหาร 4 โดยการใช้หลักพรหมวิหาร 4 เป็นเครื่องมือในการกำกับบทบาทของครู ทำให้ครูไม่เพียงแค่สอนตามหลักสูตร แต่เป็นผู้ดูแลที่สร้างกระบวนการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสมภาร สารทโร (วรรณพราหมณ์) (2559) ที่พบว่า แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักพรหมวิหาร 4 ได้แก่ ผู้บริหารควรเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องของบุคลากรให้ปฏิบัติอย่างทั่วถึง ควรพิจารณาจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงธรรมต่อหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนงานบริหารบุคลากร ปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีต่อผู้ร่วมงานในการพัฒนาบุคลากรเพื่อผลการทำงานที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงของการพัฒนาบุคลากรและควรวางแผนบุคลากรด้วยความเป็นธรรมต่อทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับวิจัยของ Kereluik, Mishra, Fahnoe and Terry (2013) ที่พบว่า การเรียนรู้ที่ทำให้เกิดประโยชน์มากที่สุดต่อความรู้ของครูสำหรับศตวรรษที่ 21 ความรู้ที่มีส่วนสำคัญสำหรับความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยความรู้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 ความรู้พื้นฐาน ประกอบด้วย การใช้ตัวเลข ทักษะความสามารถด้านการอ่านเขียนและทักษะการเรียนรู้ข้ามสาระ ด้านที่ 2 ความรู้ด้านการปฏิบัติประกอบด้วยทักษะความคิดสร้างสรรค์ด้านนวัตกรรม การแก้ปัญหา การคิดเชิงวิพากษ์ การสื่อสารและการทำงานร่วมกันและด้านที่ 3 ประกอบด้วยทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน ทักษะด้านจริยธรรมอารมณ์ความตระหนักและความสามารถทางวัฒนธรรม

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ แนวทางการพัฒนาครูมืออาชีพด้านการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ตามหลักพรหมวิหาร 4 ของครูกลุ่มโรงเรียนบ้านกุ่ม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

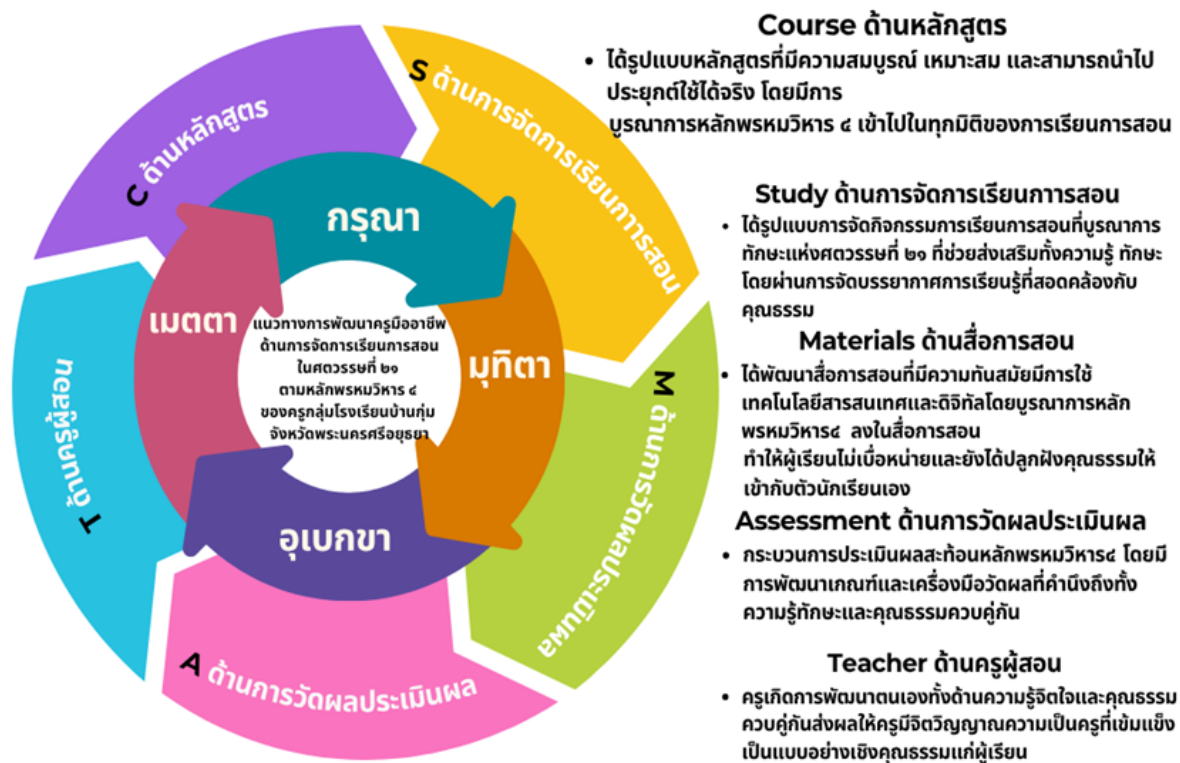
1. ด้านครูผู้สอน ครูเกิดการพัฒนาตนเองอย่างสมดุล ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพ จิตใจ และคุณธรรมควบคู่กัน ครูจะสามารถ ซึมซับและประยุกต์ใช้หลักพรหมวิหาร 4 เป็นแนวคิดในการปฏิบัติงานและดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเป็นรูปธรรมส่งผลให้ ครูมีจิตวิญญาณความเป็นครูที่เข้มแข็งและสามารถเป็น แบบอย่างเชิงคุณธรรมแก่ผู้เรียน ทั้งในด้านทัศนคติ พฤติกรรมและการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

2. ด้านหลักสูตร รูปแบบหลักสูตรที่มีความสมบูรณ์และเหมาะสม โดยหลักสูตรดังกล่าวสามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาได้จริง ทั้งในด้านการวางแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลผู้เรียนอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ หลักสูตรยังมีการบูรณาการหลักพรหมวิหาร 4 ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตาและอุเบกขา เข้ากับทุกมิติของการเรียนการสอน ทั้งในด้านเนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมเสริมทักษะ และวิธีการวัดผล เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับทั้ง ความรู้ ทักษะและคุณธรรมควบคู่กันอย่างสมดุล

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่มีความเป็นระบบและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยกิจกรรมเหล่านี้มีการ บูรณาการทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสารและการทำงานร่วมกัน เข้ากับหลักพรหมวิหาร 4 ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตาและอุเบกขา อย่างเป็นระบบซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณธรรมควบคู่กัน

4. ด้านการวัดผลประเมินผลรูปแบบการวัดผลและประเมินผล ที่ประกอบทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกับและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและยังมีการพัฒนาเกณฑ์และเครื่องมือการวัดผลที่สามารถประเมินผู้เรียนได้อย่างครบถ้วนและครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะและคุณธรรมควบคู่กัน ทำให้กระบวนการประเมินเป็นทั้งเครื่องมือในการวัดผลและเป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน

5. ด้านสื่อการสอนการพัฒนาสื่อการสอนที่มีความทันสมัย ซึ่งมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ทำให้เกิดการเรียนรู้เชิงลึกและพัฒนาทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัลควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณธรรมและเจตคติที่เหมาะสมสรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรเพื่อขับเคลื่อนการสร้างครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ที่มีหลักพรหมวิหาร 4 เป็นแกนฐาน ควรเน้นการ ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น และสอดคล้องกับพลวัตของโลกปัจจุบันอย่างรวดเร็ว เนื้อหาควรให้ความสำคัญกับการ ปลูกฝังทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 อย่างลึกซึ้ง เช่น การคิดวิเคราะห์, การสร้างสรรค์นวัตกรรม, การแก้ไขปัญหาซับซ้อน, และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างชาญฉลาดและมีจริยธรรม สิ่งสำคัญคือต้อง บูรณาการหลักพรหมวิหาร 4 (เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา) เข้าไปในทุกองค์ประกอบของหลักสูตรอย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อให้ครูได้ซึมซับและนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและชีวิตประจำวันอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ควรมีการจัดให้มี กรณีศึกษาเชิงปฏิบัติและการฝึกประสบการณ์จริง ที่หลากหลาย เพื่อให้ครูได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริงและสะท้อนผลการเรียนรู้ ซึ่งจะ ทำให้หลักสูตรตอบโจทย์การพัฒนาครูได้อย่างยั่งยืน

1.2 ด้านการวัดผลประเมินผล การวัดผลประเมินผลครูในศตวรรษที่ 21 ควร ครอบคลุมมิติที่หลากหลาย ทั้งความรู้, ทักษะศตวรรษที่ 21, และคุณธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 เน้นการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การประเมินตามสภาพจริง, แฟ้มสะสมผลงาน, และการประเมินตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน ที่สำคัญคือเน้น การประเมินเพื่อพัฒนา ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูเพื่อปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง และต้องพัฒนา เครื่องมือวัดผลที่ได้มาตรฐาน เพื่อให้การประเมิน มีความเที่ยงตรงและเป็นธรรมที่สุด

1.3 ด้านสื่อการสอน ครูมืออาชีพในยุคศตวรรษที่ 21 ควรเน้นการสร้าง สื่อที่หลากหลายและบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียนและส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก ควรสนับสนุนการผลิตสื่อที่

ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา แทนที่จะเป็นเพียงการนำเสนอข้อมูลครูควรได้รับการฝึกฝนให้สร้างสื่อที่ตอบโจทย์ผู้เรียนที่หลากหลาย รวมถึงผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ นอกจากนี้ สื่อการสอนควรสอดคล้องคุณธรรมและจริยธรรมตามหลักพรหมวิหาร 4 ผ่านเนื้อหาและกิจกรรมอย่างเป็นธรรมชาติ ที่สำคัญคือการสร้างแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลที่เข้าถึงง่าย ให้ครูสามารถแลกเปลี่ยนและพัฒนาสื่อการสอนร่วมกันได้อย่างต่อเนื่อง

1.4 ด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอนสำหรับครูมืออาชีพในศตวรรษที่ 21 ที่สถานหลักพรหมวิหาร 4 ควรเน้นการสร้าง ห้องเรียนแห่งการเรียนรู้เชิงรุก(Active Learning) ที่ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางและมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ ครูควรออกแบบกิจกรรมที่กระตุ้นการคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาและสร้างสรรค์ โดยใช้เทคโนโลยีและสื่อที่หลากหลาย มาช่วยเสริมการเรียนรู้ ที่สำคัญคือการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย และเต็มไปด้วยเมตตาซึ่งสอดคล้องกับหลักพรหมวิหาร 4 โดยครูต้องเข้าใจความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน ให้โอกาสและสนับสนุนอย่างเต็มที่ รวมถึงส่งเสริมให้เกิด การทำงานร่วมกัน และการเรียนรู้ จากเพื่อน เพื่อสร้างทักษะทางสังคมและเสริมสร้างคุณธรรมไปพร้อมกัน

1.5 ด้านครูผู้สอน การพัฒนาครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ที่มีหลักพรหมวิหาร 4 เป็นหัวใจสำคัญ ควรเน้นที่การส่งเสริมให้ครู เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต ผ่านการอบรมที่ หลากหลายและเน้นปฏิบัติจริง โดยเฉพาะทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบูรณาการหลักคุณธรรม ครูควรได้รับการสนับสนุนให้มี โอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กับเพื่อนร่วมวิชาชีพ ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้ครู ทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาตนเองและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริง รวมถึงได้รับคำปรึกษาอย่างต่อเนื่องจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ครูมีกำลังใจและพัฒนาศักยภาพได้อย่างเต็มที่ ทั้งด้านวิชาชีพและจิตใจที่มีเมตตา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักสังคหวัตถุ 4 มาใช้ในการส่งเสริมการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพในด้านการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักกัลยาณมิตรตาธรรมมาใช้ในการส่งเสริมการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพในด้านการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับการนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ในการส่งเสริมการพัฒนาครูให้เป็นครูมืออาชีพในด้านการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- บุญย นิลเกษ. (2537). คัมภีร์วิสุทธิมรรคสำหรับประชาชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ธรรมสภา.
- พระมหาสมภาร สารทโร (วรรณพราหมณ์). (2559). การส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาตามหลักพรหมวิหาร 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอวังสามหมอ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- พระสมบุรณ์ อสโม (เผือกอ่อน). (2563). ศึกษาแนวทางการพัฒนาเทคนิคการสอนของครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนพุทธศาสนวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มุกดา อนุภานนท์. (2555). การศึกษาพฤติกรรมตามหลักพรหมวิหารธรรม 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รุ่งนภา จันทรา และอดิญาณ์ ศรีเกษตริน. (2559). ทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุราษฎร์ธานี.
- ศักดิ์โสภณ สุขอ้วน. (2562). การศึกษาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในศตวรรษที่ 21 กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายเมืองชัยพระเจ้านาค สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2565). รายงานการศึกษาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุดเฉลิม ศัสตราภักษ์. (2562). การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 แบบห้องเรียนกลับด้านเพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- อรุณี ช่วยพิทลุง. (2564). แนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 เครือข่ายศิลาธาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Kereluik, K., Mishra, P., Fahnoe, C. and Terry, L. (2013). Teacher knowledge for 21 century learning. *Journal of Digital Learning in Teacher Education*, 29(4), 127–140.